

KULTTUURI

JATKOJA SIVULTA B1

Ensimmäinen pitkä elokuva

MARRASKUUN lopussa ensi-iltaan tuleva indie-elokuva Poissa on tekijöidensä rakkauslapsi. Teleporttaavasta liimatehtaan työntekijästä kertovan elokuvan pääosassa on ristiinalaislähtöinen teatterin moniottelija ja elokuvakasvattaja **Panu Tuomikko**. Hän on niitä armoitettuja tarinankertoja, joilta ei puhe lopu ihan hetkessä, joten annetaan Tuomikon itsensä kertoa elokuvan synnystä:

”**POISSA-ELOKUVAN** pääpukarin – ohjaajan ja tuottajan – **Arttu Haglundin** kanssa tutustuimme 2000-luvun alussa, kun opiskelimme Voionmaan opistossa elokuva- ja tv-linjalla. Teimme jo siellä ensimmäisiä yhteisiä juttuja ja jatkoimme yhteistyötä koulun jälkeen erilaisten lyhytelokuvien ja lasten ja nuorten elokuvakasvatuksen parissa.

Vuonna 2012 Arttu kertoi minulle **Avi Heikkisen** käsikirjoituksista ja siitä suunnitteilla olevasta elokuvasta. Arttu oli sitä mieltä, että tarinasta voisi saada hyvän puolen tunnin mittaisen lyhytelokuvan. Hän tarjosi minulle nimiosaa.

Käsikirjoitusta lukiessa kunnianhimoni heräsi ja aloin pohtia, josko käsikirjoituksessa olisi aihetta pitkään elokuvaan. Olen aina haaveillut pääosasta pitkässä elokuvassa ja sain Artun ja Avin innostumaan ajatuksesta.

Tukea tuotannollemme haettiin muutamaan otteeseen ainakin Elokuvasäätiöltä, ja varmaan jostain muualtakin, mutta rahaa ei herunut. Jossain vaiheessa tajusimme, ettei tukea saadakaan, koska olemme tekijöinä tuntemattomia. Päätimme tehdä elokuvan joka tapauksessa. Niinpä aloimme kasata työryhmää ja sanoimme kaikille, että palkkaa tästä ei sitten ole luvassa.

Arttu houkutteli mukaan niminäyttelijät, **Tommi Korpelan**, **Minka Kuustosen** ja **Jon-Jon Geitelin**. Tosi hienoa, että he lähtivät

mukaan ja laittoivat nimensä ja maineensa peliin. Olen huomannut, että tietyt ihmiset tekevät aika paljon töitä talkoohengessä ja jeesaavat kavereita, rakkaudesta lajiin.

KUVAUKSET alkoivat vuonna 2013. Elokuva kuvattiin kolmen vuoden ajan, kymmenissä maissa. Se onnistui tietynlaisella säätämällä. Olin esimerkiksi Minnesotassa amerikansuomalaisten nuorten kesäleirillä ohjaajana. Kun työ leirillä loppui, **Nyrhisen Jussi Ristin**asta lensi seurakseni ja vuokrasimme auton. Kiersimme Amerikkaa ja matkassa oli tietenkin kamera ja jalusta.

Ulkomaan pääkuvaukset teimme Teneriffalla viiden hengen ryhmällä. Sieltä löytyi useita eri maimia pieneltä alueelta, mikä oli hyvä, koska aikaa oli yksi viikko. Tallinnassa kävimme kuvausreissulla kerran. Artun kanssa olimme Lapissa pitämässä koulutuksia ja samalla reissulla kuvasimme tunturissa ottamassa lumikenkäkuvia.

Arttu teki monenlaisia kuvausreissuja lomamatkoillaan näiden vuosien aikana. Joukko elokuvualan ihmisiä napattiin kuvauksiin mukaan niin, että kun kuulimme jonkun olevan lähdössä reissuun, pyysimme häntä ottamaan kameran mukaan ja tuomaan meille tiettyjä kuvia.

KUVASIMME ja leikkasimme materiaalia aina tilaisuuden tullen. Olihan se melkoista palapelin rakentamista. Tämän vuoden alussa kaikki alkoi olla valmista ja meillä oli käsissämme täyspitkä leffa. Kävimme neuvottelua muutaman levitysyhtiön kanssa ja mietimme, mikä olisi tälle elokuvalla oikea levitysyhtiö. Sitten löysimme yhteisen sävelen indie-elokuvaan erikoistuneen Black Lion Picturesin kanssa, joka siis tuli mukaan viime keväänä. Diggaan siitä, että yhtiö toimii pääkaupunkiseudun ulko-

Koulun jälkeen Panu Tuomikko halusi pois Ristiinasta, niin nopeasti kuin suinkin. Nykyään hän viettää lapsuuden maisemissaan mielellään aikaa omien lastensa kanssa. Tutussa tuvassa on työstetty monia lyhytelokuvia.

puolella, Sotkamossa.

Olihan se levitysyhtiön mukaan tuleminen ihan huikea hetki – tieto siitä, että oma leffa nähdään elokuvateattereissa ympäri Suomen. Poissa on lähdössä noin kolmellakymmenellä kopiolla elokuvateattereihin. Tarkemmat ensi-iltpaikkakunnat varmistuvat myöhemmin, mutta mukana ovat ainakin Helsinki, Turku, Tampere, Hämeenlinna, Joensuu ja Rovaniemi. Ensi-ilta on 29. marraskuuta.

Elokuvan yleisötavoitteesta ohjaaja on sitä mieltä, että jokainen katsoja on plussaa. Arttu on realistinen, minä olen visionääri ja ajattelen, että ei noin, homma isolle nyt. Oma ajatukseni on, että muutamia kymmeniä tuhansia katsojia se kerää väkisinkin. Artun mielestä nelinumeroisen luku on ihan hyvä.

Poissa on ainoa indie-elokuva, joka kutsuttiin tänä vuonna legendaarisille Sodankylän elokuvajuhlille. Sen jälkeen se on kiertänyt vii-

dellä muullakin festivaalilla, mukaan lukien se suurin, eli Helsingin Rakkautta ja Anarkiaa. Vastaanotto on ollut erinomaista ja jos sana lähtee kunnolla kulkemaan, ehkä suuremmatkin katsojaluvut ovat mahdolliset. Tällaista elokuvaa Suomessa ei yksinkertaisesti ole ennen nähty, sillä Poissa ei natsaa mihinkään valmiisiin formaatteihin.

Markkinointibudjettia ei tietenkään ole. Olen kävellyt elokuvan trailerin kanssa suoraan elokuvateattereihin esittelemään sitä. Muutamassa paikassa ovat ensin katsooneet, että kuka tuo on, onko se ihan täysijärkinen vai joku piripää. Hyviä keskusteluja olen saanut aikaiseksi. Helsingissä aion ensi-ilta- viikolla tarpoa kyltin kanssa Kolmen sepän patsaalla.

MINUN TEATTERIURANI alkoi Mikkelin teatterissa, jonne päädyin harjoittelijaksi Paukkulan opintojen puitteissa. En tuntenut teatte-

rimaailmaa silloin vielä ollenkaan, mutta kaverin kehotuksesta hain harjoittelupaikkaa valoassistenttina, ja sain sen. Ensimmäinen roolini on todellinen klassikko ja seuraa teatterin grand old man **Esko Salmisen** jalanjalkia. Olin hänen lailaan kamelin perse (ilmaus Salmisen elämäkerrasta). Näytelmä oli **Kaarina Perolan** ohjaama Kolme iloista rosvoa.

Yliopistossa pääaineenani oli maantiede, mutta se jäi vähän vaiheeseen, kun nämä leffa- ja teatterijutut tulivat mukaan. Urani varrella olen ollut töissä muun muassa Petroskoin kansallisessa teatterissa Venäjällä. Lyhytelokuvien pääosia on kertynyt parikymmentä.

Mitä seuraavaksi? Olen innokas pubivisaailija ja isoveljeni **Kausti Rantalainen** on niissä liki puoli ammattilainen. Mietin, että olisi mielenkiintoista tehdä lyhytelokuva pubivisaaporukoista. Niin ja pari viikkoa sitten eksyin Joensuussa bingoon. Siellähän oli aivan älyttömän hauskaa. Juttelin sen työntekijän kanssa ja hän sanoi, että koko maassa on enää viisi bingohallia. Eikös siinä olisi aihetta lyhytelokuvaan?”

KEIKKA

Suomirockin yhden illan peruskurssi

Baltix 30 vuotta, ravintola Päämaja 26.10.

NUOREMMAN polven Baltixdiggarit tuskin olivat edes syntyneet, kun yhtye ensimmäisen kerran näki päivänvalon. Heille Baltixin 30-vuotisjuhlakeikka tarjosi välähdyksen siitä ajasta, kun suomirock musiikkigenrenä eli vielä kulkauttaen ennen 1990-luvun ”eurodancan keksimistä”, kuten bändi välispiikeissäänkin leukaili.

Heille kahden vanhan jäsenen,

kitaristi **Hane Häyhäsen** ja rumppali **Timo Laatikaisen**, vierailut lavalla olivat mukava väliohjelma, monelle pidempään bändiä kuunnelleelle hieno kunnianosoitus sen pitkälle taipaleelle.

Kävipä kosketinsoittajana nykyisin toimiva **Jani Lahikainen**kin vierailemassa muutaman biisin ajan laulajan tontilla.

BALTIXIN julkaisutahti on ollut viime vuosina sen verran tiivis, että yhtyeellä on jo huomattavasti va-

linnanvaraa settelistaa tehdessään. Yhtye soittaa keikat hyväntuulisella otteella, vaikka kappaleiden sanoma toisinaan meneekin elämän nurjalle puolelle.

Baltixin elämänmakuiset sanoitukset sopivat hyvin suomalaisen mielenmaisemaan. Ehkäpä kaikkein parhaiten se sopii juuri Päämajan kaltaiseen, perimikkeliäiseen ympäristöön.

Silti ei voi olla välttymättä ajatukselta: mitä jos Baltix olisi nähty päivänvalon jo muutamaa

Baltix kuvassa syksyllä 2018. Tuolloin ikää oli 29 vuotta.

vuotta aikaisemmin? Olisiko yhtyeestä voinut tulla suurempikin? Baltixin perinteistä suomirockia henkivä sointi ei ehkä ole päivän hittilistojen perusteella kaik-

kein ajankohtaisinta, mutta se ei yhtyettä itseäänkään taida huolettaa. Pääasia, että yleisö ja soittajat itse viihtyvät – kuten lauantaina. | VILLE NISKANEN

JAAKKO AVIKAINEN

JAAKKO AVIKAINEN